

Když vaše vítězí: Cesta mladé chovatelky k titulu evropské šampionky

V našich řadách jsme zvyklí na zkušené chovatele s desítkami let praxe, ale tentokrát na Evropě zabodovala teprve sedmnáctiletá členka klubu chovatelů králíků Vss. Zuzka, nová tvář našeho klubu, dokázala s plemenem Velký světlý stříbřitý něco, co se nepodaří každý rok – z evropské výstavy si přivezla titul juniorské evropské šampionky, o kterém mnozí celou chovatelskou kariéru jen sní. Jak se žije mladé chovatelce mezi veterány, co ji na Vss tak fascinuje a jak vypadala její cesta za evropským zlatem? O tom jsme si popovídali v následujícím rozhovoru.

Většina tvých vrstevníků tráví volný čas asi trochu jinak. Jak ses k chovu králíků vlastně dostala? Byla to rodinná tradice, nebo čistě tvoje rozhodnutí?

„Moje cesta k čistokrevnému chovu byla postupná a vedla přes mou lásku ke zvířatům, která mě provází celý život. Všechno to začalo chovem morčat. Později jsme doma

měli křížence králíků, ale jakmile jsme začali navštěvovat výstavy, učaroval mě svět čistokrevných plemen.

Rozhodovala jsem se mezi vídeňskými modrými a právě Vss. Nakonec zvítězili právě Vss, a to i z ryze praktických a chovatelských důvodů. Slyšela jsem o občasných problémech s plodností a připouštěním u vídeňáků, zatímco Vss jsou známí svou vitalitou a dobrými mateřskými vlastnostmi. Dnes vím, že to byla správná volba – toto plemeno mě naprosto nadchlo a chovatelství beru i jako skvělou praxi pro své budoucí studium na vysoké škole veterinární.“

Proč padla volba právě na Vss? Čím tě toto plemeno okouzlo? Chováš i jiná plemena?

„Vss mě naprosto fascinují svým vývojem. Baví mě sledovat tu jejich unikátní genetiku – neuvěřitelně mě okouzlo, jak se mladí králíci postupně přebarvují. Ten proces, kdy se z černých mláďat stávají nádherně stříbřití dospěláci, je pro mě malý chovatelský zázrak, který mě pokaždé znovu nadchne.

Moje králíkárna je ale docela pestrá. Kromě Vss, kteří jsou mou hlavní prioritou, chovám také malé vídeňské šedé a zakrslé světlé stříbřité. Ale najdete u nás také morčata, slepice a dokonce i srnku a veverky...“

Jaký se Ti líbí typ Vss, necháváš si svoje odchovy?

„Mám velmi jasnou představu o tom, jak by měla ideální samice Vss vypadat. Prioritou je pro mě konstituce – hledám samice se širokým tělem, které jsou dobrým základem pro budoucí vrhy a užitkovost. Samozřejmě musí být kvalitní srst a čistý, rovnoměrný odstín barvy.

V mém chovu si většinou nechávám své vlastní odchované samice. Samců si z vlastního chovu nechávám minimum. Tam raději sáhnu po osvěžení krve od jiných chovatelů.“

Docílit ideální stříbřitosti je umění. Jakou strategii volíš při párování zvířat, abyste udržel rovnoměrnost a správný odstín?

„V otázce barvy mám celkem jasnou preferenci – u svých zvířat se snažím o docílení ideálního pesíku, který je spíše tmavšího odstínu. Tmavší pesíkování dodává králíkovi hloubku a výrazný kontrast.

Při párování jedinců si ale musím dávat pozor na to, aby ona tmavší barva nebyla na úkor rovnoměrnosti. Je to o citlivém vyvažování; hledám jedince, kteří mají silný, kvalitní pesík, ale zároveň si udržují tu typickou stříbřitou prosvětlenost.“

Na jaké detaily v exteriéru se dnes při výběru chovných jedinců zaměřuješ nejvíce?

„Při výběru zvířat do chovu rozlišuji, co je prioritou u samce a co u samice, aby se ve výsledku doplňovali. U samců kladu velký důraz na výraz hlavy – líbí se mi typický klabonos a celkově robustní samčí výraz. S tím souvisí i postoj, který musí být reprezentativní a pevný.

U samic se soustředím spíše na tělesný rámec a budoucí mateřské předpoklady. Klíčová je pro mě váha, ideálně od 4,8 kg výše, a silné hrudní končetiny, které dodávají zvířeti tu správnou konstituci. Velkou pozornost věnuji také kvalitě srsti, zejména hustotě podsady. Letos se chci v selekci zaměřit ještě na jeden detail, a to světlá pířka, abych posunula kvalitu svého chovu zase o krůček blíže k ideálu standardu.“

Co je pro Tebe u Vss ‚neodpustitelná vada‘, kvůli které zvíře nekompromisně vyřazuješ z chovu?

„V tomto směru se držím striktně standardu a vzorníku. Neodpustitelné jsou pro mě všechny výlukové vady. Do chovu u mě rozhodně nesmí zvíře s prošlapy, bílými drápy, bílou skupinou chlupů nebo rozkleslými ušima. To jsou vady, které se v chovu rády fixují a jejich odstraňování je pak běh na dlouhou trať.

Na druhou stranu se snažím být spravedlivá a rozlišovat vady exteriérové od těch mechanických. Pokud má špičková samice například kousnuté ucho nebo chybějící kousek pířky z nějaké potyčky v kotci, není to pro mě důvod k jejímu vyřazení. Jsou to jen 'šrámy z boje', které nemají na genetickou hodnotu zvířete ani na kvalitu budoucích mláďat žádný vliv.“

Dnes je trh zaplaven kokcidiostatiky. Jaký je tvůj postoj? Sázíš na chemii v krmivu, nebo preferuješ přirozenou prevenci (acidifikace vody, výběr sena, hygiena) a selekci odolných jedinců?

„Na tuto problematiku se dívám především z pohledu prevence ztrát a zdraví celého chovu. Můj postoj je jasný: největší riziko u králíků představuje období po odstavu, a proto v této fázi volím cílenou prevenci. Preferuji podání přípravku ESB3, který považuji za velmi účinný nástroj, jak mladé králíky v tomto kritickém věku ochránit.

Nejsem zastáncem trvalého podávání kokcidiostatik v krmných směsích, ale jednorázová preventivní kúra po odstavu mi dodává jistotu, že se v chovu nerozvine nákaza, která by mohla zhatit celoroční práci. Samozřejmě to jde ruku v ruce s hygienou a kvalitním krmením, ale v této konkrétní věci sázím na prověřené a odborné řešení. Zdraví zvířat je pro mě prioritou, na které se nevyplácí experimentovat.“

Léčíš nemocného špičkového jedince, nebo zastáváš názor, že zvíře, které jednou onemocnělo (např. rýmou), již do elitního chovu nikdy nepatří bez ohledu na své kvality?

„V tomhle mám jasno – zvíře, které jednou prodělalo infekční rýmu, do elitního chovu zkrátka nepatří. Samozřejmě je důležité rozlišovat mezi typy rýmy a příčinami potíží, ale pokud jde o infekční chronické onemocnění, je riziko pro zbytek chovu a pro budoucí generace příliš vysoké.“

Kam by se mělo plemeno Vss dál ubírat?

„Do budoucna se musíme zaměřit na několik konkrétních detailů, které se v chovech občas objevují jako nešvar. Kritickým bodem jsou pro mě uši – je potřeba eliminovat měkkčí a rozkleslou strukturu a vrátit se k pevnému, vzpřímenému uchu, které k Vss neodmyslitelně patří.

Dalším detailem, který sleduji, jsou podbradky u samců a také délka srsti, která nesmí být na úkor její kvality a struktury. V neposlední řadě se musíme zaměřit na barvu v detailech, jako jsou světlá pířka.“

Chov Vss vyžaduje disciplínu. Jak se ti daří kloubit školu, kamarády a každodenní krmení a čištění?

„Nebudu lhát, bez pomoci rodiny by to v takovém rozsahu nešlo. Jelikož jsem přes týden na internátu, musíme mít doma všechno perfektně zorganizované. Moje obrovské poděkování patří mamce, která je mým největším partákem – zatímco já jsem ve škole, ona přebírá péči o králíky.

Snažím se jí to co nejvíce usnadnit, takže než odjedu, všechno krmivo připravím a nachystám tak, aby s tím měla co nejméně práce. Víkendy pak patří už jen králíkům, čištění a selekci. Co se týče kamarádů, ti 'internátní' už si zvykli, že můj volný čas vypadá trochu jinak. Vlastně se to všechno krásně doplňuje – škola mi dává teorii, kterou si pak o víkendu u králíků ověřuji v praxi. Je to sice náročné, ale když pak vidím povedený vrh, vím, že to úsilí celé naší rodiny stojí za to.“

Máš nějaký svůj speciální recept nebo trik, jak králíky připravit na výstavu?

„Dva až tři dny před samotnou výstavou začnu králíky vyčesávat proti srsti.“

Co tě na chovatelství baví nejvíc?

„Nejkrásnější je pro mě ten pocit, že moje snažení má skutečný smysl. Samozřejmě, že úspěch na výstavě a čestné ceny člověka potěší a dodají mu motivaci, ale ta hlavní odměna na mě čeká doma v králíkárně.“

Je to ta možnost sledovat celý proces od začátku – od pečlivého výběru rodičovského páru až po okamžik, kdy vidím, jak mladí králíci rostou, prospívají a mění se mi před očima. Vidět výsledky své práce v podobě zdravých a krásných zvířat, která se blíží mému chovatelskému ideálu, je pro mě ten nejsilnější motor. Chovatelství mě učí trpělivosti a pokoře k přírodě, a to je něco, co mě naplňuje mnohem víc než jakýkoliv pohár na polici.“

V našem klubu je věkový průměr docela vysoký. Jak se mezi námi cítíš?

„Cítím se mezi vámi naprosto v pohodě. Vlastně ten věkový rozdíl vůbec nevnímám jako bariéru. Spojuje nás stejný zájem a stejné plemeno, a to je mnohem důležitější než to, co máme napsané v občance. Naopak, vážím si toho, že se ke mně starší chovatelé chovají jako k sobě rovné a že mi předávají své zkušenosti. V klubu vládne přátelská atmosféra a já jsem ráda, že mohu být součástí komunity lidí, kteří své práci rozumí a dělají ji srdcem. Pro mě je to inspirativní prostředí.“

Co bys vzkázala dalším mladým lidem, kteří o chovatelství uvažují, ale bojí se, že je to moc práce nebo „nemoderní“ koníček?

„Určitě do toho jděte, stojí to za to!“

Zuzko, vraťme se k tvému obrovskému úspěchu na Evropské výstavě v Nitře. Jaké byly tvé první pocity, když jsi v té obrovské mezinárodní konkurenci zjistila, že tvoji králíci vyhráli a ty ses stala Evropskou mladou šampionkou?

„Byl to naprostý šok a neuvěřitelná radost v jeden moment. Pamatuji si přesně na ten pocit, když mi pípla zpráva od Kuby: 'Jsi EJCH' Nejdřív jsem tomu vůbec nemohla uvěřit, trvalo mi dlouho, než mi to vlastně došlo.“

Moje první reakce byla, že jsem okamžitě volala mamce, protože tenhle úspěch patří i jí. I její radost byla nepopsatelná. Stát se šampionem v takové konkurenci, jaká byla v Nitře, je pro mě splněný sen a potvrzení, že ta každodenní práce u králíků má smysl i na té nejvyšší úrovni.“

Čekala jsi, že bys mohla dosáhnout na titul hned takhle zkraje své chovatelské dráhy?

„To rozhodně ne, o něčem takovém se mi ani nesnilo! Všechno to nabralo neuvěřitelný spád. Můj úplně první vlastní odchov mi přinesl první čestnou cenu v Kralupech v roce 2023. To mě obrovsky

nakoplo. Hned v lednu 2024 přišla další čestná cena a sezóna 2024 pro mě byla vlastně první velkou výstavní sezónou.

Že se mi podaří během necelých dvou let projít cestu od prvních králíčat v kotci až k titulu Evropského mladého šampiona, je pro mě stále trochu neuvěřitelné. Ukazuje to ale, že když člověk začne s kvalitními zvířaty, nechá si poradit od zkušenějších a dává chovu maximum, výsledky se mohou dostavit dříve, než by čekal. Je to pro mě velký závazek do dalších let.“

Jaké jsou tvoje další cíle? Plánuješ rozšiřovat chov, nebo se teď soustředíš na obhajobu titulu?

„Moje plány jsou vlastně docela prosté, ale o to víc se na ně soustředím. Rozhodně chci zůstat věrná velkým světlým stříbřitým. Je to plemeno, které mi přirostlo k srdci, a cítím, že je v něm stále co objevovat. Mým hlavním cílem není rozšiřovat počet kotců, ale neustále pracovat na zlepšování kvality mých odchovů.

Titul z Nitry je krásný, ale v chovatelství člověk začíná s každou novou sezónou a každým novým vrhem v podstatě od nuly. Chci se teď zaměřit na detaily, o kterých jsme mluvili. Pokud se mi podaří udržet laťku tak vysoko, jako se to povedlo loni, budu spokojená.“

Povídat si se Zuzkou bylo nesmírně osvěžující. Její nadšení a pokora jsou důkazem, že chovatelství má i v dnešní době mladé generaci co nabídnout.

Zuzko, ještě jednou ti jménem celého klubu gratulujeme k tvému úžasnému evropskému úspěchu. Jsme rádi, že tě máme mezi sebou, a budeme ti držet palce nejen v králíkárně, ale i v nadcházející výstavní sezóně. Ať se tvému chovu i nadále tak skvěle daří!

